

РЕШЕНИЕ

№ 274

гр. Бургас, 08.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на пети февруари през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: Димитър П. С.

при участието на секретаря Мирослава Хр. Енчева
като разгледа докладваното от Димитър П. С. Гражданско дело №
20222120106587 по описа за 2022 година

За да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни искове с
правно основание чл. 79, ал.1 и чл. 86 от ЗЗД.

Производството е образувано по постъпила искова молба от
„УниКредит Булбанк“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление:
гр. С****, против М. П. П. с ЕГН *****, както и П. П. П. с ЕГН
*****, в качеството им на наследници на С. П. П. с ЕГН *****,
починала на ***** г.

В исковата молба се сочи, че на 20.03.2017 година между ищеца „Уни
Кредит Булбанк“ АД, и С. П. П., е сключен договор за кредитна карта за
физически лица от 20.03.2017 година по силата на който банката е издала на
кредитополучателя кредитна карта MasterCard Standart и му е предоставила
банков кредит под формата на кредитен лимит с разрешен размер от 500 лева,
при месечен лихвен процент в размер на 1 %, съгласно чл.2.1 от договора за
кредит и с минимална погасителна вноска в размер от 15 лева, съгласно чл.3.1
от договора за кредит, а кредитополучателят се е задължил да върне
ползвания кредит, ведно с начислените лихви, такси, комисионни и други
разходи, в предвидените в договора за кредит срокове с първоначално
определен краен срок за погасяване /издължаване/ на кредита съгласно чл.3.5
от договора за кредит – до 31.03.2019 година, който впоследствие е бил
продължен по реда на чл. 6.1 от договора за кредит – до 31.03.2021 година,
след която дата кредитът се счита за изцяло изискуем поради настъпване на
падажа за погасяване на задължението.

Сочи се, че считано от 18.02.2019 година кредитополучателят е изпаднал в забава за плащане на дължимите суми по договора за кредит, като до 01.04.2021 година не е заплатил дължимите погасителни вноски за месеците 02.2019 година, 03.2019 година и 04.2019 година, поради което и на основание чл.10.1.1 вр.чл.9.1 от договора за кредитна карта за физически лица от 20.03.2017 година вземането на банката е можело да бъде обявено за изцяло предсрочно изискуемо поради нарушаване на което и да е от условията по общите условия и/или договора, конкретно поради неосигуряване на достатъчно средства за покриване на месечна минимална погасителна вноска/минимално дължима сума. В исковата молба е посочено, че поради изложеното за ищеца е възникнал правен интерес от предприемане на действия за събиране на сумите, произтичащи от неизпълнение на задълженията на кредитополучателя по договора за кредит. На 03.09.2020 година чрез частен съдебен изпълнител ищецът е изпратил на кредитополучателя покана за доброволно изпълнение, с цел да го уведоми за настъпване на изискуемост на вземанията. От съдебния изпълнител е получена информацията, че адресатът е починала на ***** година. Междувременно, на 31.03.2021 година е изтекъл крайния срок за погасяване на кредитно задължение, определен в чл.3.5 вр. чл.6.1. от договора за кредитна карта на физически лица от 20.03.2017 година, поради което кредитът е изцяло предсрочно изискуем.

Посочено е, че задълженията по договора за кредит не са погасени до настоящия момент, поради което за ищеца е налице правен интерес от подаване на исковата молба против наследниците на починалото лице. Изложен е правен довод, че за да се ангажира отговорността на наследниците е необходимо да са приели наследството по някой от начините, посочени в чл. 49 от ЗН и чл.51 от ЗН, за да са пасивно материално правно легитимирани наследниците да отговарят по предявения иск. Посочено е, че когато има заведено дело срещу наследниците този срок се определя от съда, който разглежда делото. В исковата молба са приложени доказателства.

В срокът по чл. 131 от ГПК, по делото е постъпил писмен отговор от назначения особен представител на ответниците, с който прави възражение за недопустимост и неоснователност на предявените искове.

Оспорва твърдението, че ответниците са получили от банката кредитна карта. На следващо място посочва, че договора е недействителен на основание чл.22, ал.1 вр. чл.11, ал.2 от ЗПК относно това, че всяка страница от договора за потребителски кредит следва да бъде подписана от страните по договора. На следващо място в писмения отговор е изложено, че договора за кредитна карта е недействителен на основание чл.22, ал.1 вр. чл.11, ал.1, т.9, т.9а и т.10 от ЗПК, тъй като не съдържа ясно посочване на начина по който се формира лихвения процент и условията и процедурите за неговата промяна, съответния индекс и референтен лихвен процент, методиката за изчисления на референтния лихвен процент съгласно чл.33а от ЗПК.

В писмения отговор е направено възражение за наличие на

неравноправни клаузи на основание чл.143 от ЗЗП относно клаузите уреждащи лихвения процент и ГПР. В тази насока от името на ответниците е конкретизирано, че не е ясно как се формират и се определят едностранно от банката, поради което се явяват уговорка във вреда на длъжника и не отговарят на изискванията за добросъвестност.

Поради изложеното от името на ответника е поискано отхвърляне на иска, както и присъждане на адвокатско възнаграждение. В писмения отговор е отправено искане да бъде изготвяне служебна справка от особения книга по чл.49 от ЗН относно наличието/ липсата на вписан отказ от наследството на С. П. П..

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото е представен Договор №***** от 20.03.2017 г., сключен между „УниКредит Булбанк“ АД и С. П. П. за кредитна карта за физически лица с разрешен кредитен лимит от 500 лв., месечен лихвен процент в размер на 1%, минимална изискуема погасителна вноски в размер на 15 лв., период на погасяване от първо до петнадесето число на всеки текущ месец, следващ периода на клиентски плащания, срок на използване на разрешения кредитен лимит до 31.03.2019 г., който срок е и такъв на действие на договора и краен срок за окончателно възстановяване и погасяване без право на револвиране на дължимите по кредита суми. Съгласно чл.6.1 от договора, банката едностранно и многократно може, по нейна преценка, да продължи правото на ползване и възобновяване на кредитния лимит за следващ период от 24 месеца, при запазване на останалите условия на договора в случай, че кредитополучателят изрично не е поискал прекратяването му с изтичане на срока на действие на договора и е изправна страна по договора за кредитна карта, както и не е в просрочие по нито едно от своите задължения към кредитора. В чл.7 от договора са уредени дължимите от кредитополучателя лихви за усвоените въз основа на кредитната карта суми. В чл.10 от договора са уредени хипотези на принудително изпълнение. Така в чл.10.1 са посочени случаите, когато усвоените суми, включително и дължимите лихви, стават изцяло или частично предсрочно изискуеми. В чл.10.2 е уговорено, че при смърт на кредитополучателя наследниците остават солидарно задължени до окончателно събиране на всички изискуеми вземания на кредитора по сключения договор.

По делото е представен Договор №***** от 20.03.2017 г. за предоставяне на платежни услуги чрез използване на банкови кредитни карти като електронни платежни инструменти. Видът на издаваната карта е „MasterCard Standart“, а уговореният срок на действие на договора е до 31.03.2021 г. Уговорена е такса за годишно обслужване на основната кредитна карта да се заплаща след първата година от срока на действие на договора, която да е в размер на 15 лв. В тази връзка по делото е представено и искане за издаване на кредитна карта, подадено от С. П. П., като в същото е

отбелязано, че картата е получена на 20.03.2017 г.

По делото е представено извлечение от счетоводните книги на „УниКредит Булбанк“ АД за така предоставения кредит на Б*А* Р..

Представена е покана за доброволно изпълнение и уведомление по чл.60, ал.2 от ЗКИ, адресирано до С. П. П., в което е посочено, че поради неизпълнение на задълженията ѝ за връщане на усвоените чрез картата суми и следващите се върху тях лихви, което се явявало нарушение на сключения договор и основание за предсрочна изискуемост, предоставеният кредит е обявен за предсрочно изискуем в пълен размер на дата 23.04.2019 г. Посочено е, че общият дълг е в размер на 343, 04 лв., от които 325, 57 лв. главница и 17, 47 лв. лихва. В тази връзка е представена и разписка за връчени книжа по реда на чл.18, ал.5 от ЗЧСИ, като е констатирано, че видно от справка от ГРАО се установило, че лицето е починало на ***** г.

По делото е прието неоспорено от страните заключение по изготвена съдебно – счетоводна експертиза, която установява, че в приложената справка за натрупаните дебитни и кредитни обороти за периода от 10.03.2017 г. до 12.08.2019 г. по сметка с клиентски номер 433000386 е имало извършени общо 145 оборота, по дебита в размер на 761 лв. и по кредита в размер на 761 лв., като имало формирано крайно салдо в размер на 0, 00 лв. Последната вноска била извършена на 10.07.2019 г. в размер на 80, 00 лв. След тази дата нямало извършени плащания. По договора били заплатени задължения в размер на 761 лв., включващи изцяло просрочени лихви, както и редовни такива и частично главница в размер на 174, 43 лв. Оставала дължима главница в размер на 325, 57 лв. В заключението са посочени записванията на банката, както и датата на изпадане на забава на ответницата. Посочено е, че размерът на неиздължената главница по договора била в размер на 325, 57 лв., а размерът на неиздължената лихва била общо 157, 91 лв.

Въз основа на приетата за установена фактическа обстановка, изхождайки от закона, съдът установи от правна страна следното:

В тежест на ищеца е да докаже наличието на облигационна връзка с наследодателя на ответниците - договор за кредитна карта, изпълнение на задълженията му по този договор, включително предоставяне на кредитните суми, размера на претенцията си, а по исковете за мораторна лихва - наличието на изискуеми вземания по отношение на ответника, техния размер и периода на забава.

В настоящия случай така сключения между страните договор е освен такъв за предоставяне на кредитна карта и такъв за предоставяне на банков кредит. Договорът за банков кредит е формален, реален договор, с който кредитна институция предоставя в заем парична сума, като договорът за револвиращ кредит притежава допълнителен белег – определената сума, посочена като кредитен лимит, се предоставя на кредитополучателя с възможност за неколнократно усвояване, и възстановяване на лимита, при връщане на дадената в заем сума или част от нея. Настоящият случай е именно такъв.

От представените по делото доказателства, както писмените, така и от приетата и неоспорена от страните съдебно – счетоводна експертиза, която съдът кредитира като обоснована, пълна и компетентно дадена, съдът намира, че се установява при условията на пълно и главно доказване наличието на валидно възникнало облигационно отношение между ищеца и С. П. П..

По делото е представено удостоверение за наследници, от които е видно, че наследници на П. са нейните синове М. П. П. и П. П. П.. Тук е моментът да се посочи, че в настоящия случай съдът не е следвало да спира делото и да конституира на основание чл.229, ал.1, т.2 и чл.227 от ГПК производството по делото. В настоящия случай не се касае до хипотеза на т.нар. приемство в процеса, а до отстраняване на нередовности на искова молба. Видно е, че искът е бил насочен срещу наследниците на С. П. П., именно поради което исковата молба е била оставена без движение. В случая съдът стъпва на приетото в т.2 от Тълкувателно решение №1 от 09.07.2019 г. по т.д.1/2017 г. на ОСГТК на ВКС, с което се приема, че процесуалната правоспособност е абсолютна процесуална предпоставка за възникването на правото на иск. Исково производство, при което посоченият в исковата молба ответник е починал преди предявяването на иска, е недопустимо и подлежи на прекратяване, поради начална липса на правоспособна страна, с която да се учреди валидно процесуално правоотношение. В случая обаче искът не е насочен срещу починалата С. П., в който случай делото подлежи съобразно указанията на ВКС на прекратяване, поради недопустимост на процеса, а срещу нейните наследници. Именно това обуславя нередовността на исковата молба по смисъла на чл.129, ал.1 и сл. от ГПК.

Тук е мястото да се отбележи, че съдът не намира за основателни и възраженията на особения представител за недопустимост/неоснователност на исковата молба, поради липса на данни за приемане на наследството от страна на М. П. П. и П. П. П., които да са представени по делото. Съгласно чл. 49 от ЗН наследството се придобива с приемането му, което може да бъде извършено както изрично с писмено заявление до районния съд, последвано от вписване в особена за това книга, така и мълчаливо с конклюдентни действия. Съгласно чл. 52 от ЗН отказът от наследството става по реда, указан в чл. 49, ал. 1 от ЗН, като той се вписва по същия ред.

В чл. 51 от ЗН е предвидена законова възможност в случай, че призованият към наследяване бездействия, всеки заинтересован да поиска от районния съд да бъде определен срок, в който да заяви приема ли наследството или се отказва от него, като ако в дадения му срок наследникът не отговори, той губи правото да приеме наследството.

Разпоредбата на чл. 51 от ЗН урежда две хипотези - в първата, определянето на срок за приемане на наследството се развива в самостоятелно производство пред районния съд, което по своя характер е охранително, като съдът се произнася с решение в зависимост от изразената воля, а във втората хипотеза срокът за приемането се определя от съда в рамките на заведено дело срещу наследника. В случая, по делото няма данни

за провеждане на нито една от уредените в чл. 51 от ЗН процедури. Не се твърди, нито има данни за образувано отделно охранително производство по реда на чл. 51 от ЗН спрямо ответника, нито районният съд е бил сезиран с искане от ищеца – в качеството му на заинтересувано лице за провеждане на процедурата по чл. 51 от ЗН в рамките на заведеното исково производство. В случая следва да се приеме, че наследството е прието доколкото липсват данни за отказ от приемане на наследството от ответниците М. П. П. и П. П. П.. Горепосочената нормативна уредба сочи, че за да е налице отказ от наследство, същият следва да е изричен по смисъла на чл. 52 вр. с чл. 49, ал. 1 от ЗН, респ. като последица от бездействието на наследника в рамките на производството по чл. 51 от ЗН, в който случай се приема, че наследникът е загубил правото да приеме наследството. Освен това в настоящия случай, доколкото призоваването на ответника в исковото производство е извършено по реда на чл. 47 от ГПК, провеждането на процедурата по чл. 51 от ЗН в рамките на настоящото исково производство е неприложима, доколкото волята му дали приема или отказва наследството е изцяло лична и не може да се извърши от назначения особен представител. Затова поради липса на данни по делото ответникът да се е отказал, респ. да е загубил правото да приеме наследството на починалия си наследодател, респ. последният да се отказал от наследството на починалия преди него, следва презумпцията, че същото е прието от него. /в този смисъл Определение № 315 от 23.06.2015 г. на ВКС по ч. гр. д. № 3092/2015 г., I г. о., ГК, докладчик Теодора Нинова/. Следва да се посочи, че съдът е изискал данни за вписани откази в книгата по чл. 49 от ЗН към Районния съд, като в нея няма вписани заявления за отказ, приемане по опис или загуба на право да се приеме наследството, оставено от С. П. П. от нейните наследници.

По гореизложените съображения, съдът намира, че наследниците М. П. П. и П. П. П. са задължени за задълженията, породени от облигационното отношение между ищеца по делото и С. П.. По делото е доказано и изпълнение на задълженията на ищеца по сключения между него и С. П. договор, доколкото се установява, че същият е предоставил кредитна карта, по която са били усвоявани суми в рамките на разрешените кредитен лимит.

Следва да се посочи, че договорът, на който ищецът е основал вземанията си, е бил сключен при действието на Закона за потребителския кредит, поради което при преценката за основателността на исковете съдът следва да съобрази и съответствието на договора с императивните разпоредби на този закон.

Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Законът въвежда императивни изисквания относно формата и съдържанието на този вид договор, посочени в разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 от ЗПК.

Съгласно чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал.

1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен.

При извършената служебна проверка относно действителността на сключения между страните договор и като взе предвид наведените в тази насока правни доводи от процесуалния представител на ответника, съдът констатира, че в случая не е спазено императивното предписание на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК.

Констатира се несъответствие на договора с императивното изискване на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, съгласно което договорът за потребителски кредит трябва да съдържа данни относно годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 към ЗПК начин.

Изводимо от съдържанието на представения договор е, че нито едно от визираните в разпоредбата изисквания не е изпълнено. В т. 2. 2 от договора, регламентиращ годишния процент на разходите (ГПР), липсва посочване на какъвто и да било процент с конкретна номинална стойност, нито взетите предвид допускания, а по един неразбираем начин е описано, че ГПР по договора се определя от и в рамките на лихвения процент на банката, посочен по-горе, а таксите за обслужване и обработка на операции с картата се определят и дължат от кредитополучателя при условията, посочени в отделен договор за предоставяне на платежни услуги чрез използване на банкови карти като електронни платежни инструменти (какъвто не е представен по делото) и били в размера, посочен в този договор и в Тарифата за физически лица на банката, според вида на ползваните платежни услуги, за които се начисляват, приложима към датата на начисляване и изискуемостта им.

Съгласно чл. 19 от ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, който се изчислява по формула, съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания, в който процент не се включват разходите в чл. 19, ал. 3 от ЗПК, а според § 1, т. 2 от ДР на ЗПК, „обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя. Видно от § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, „общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на

договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, като същият не включва нотариалните такси.

Годишният процент на разходите следва да бъде посочен в договора за потребителски кредит ясно като числова стойност – изразен в процент, в конкретна цифра. Изрично е и изискването да се изчисли ГПР като една единствена ставка. По този въпрос следва да се има предвид и Решение от 19.12.2019 г. по дело С-290/19 на СЕС, според което чл. 10 пар. 2 б. "ж" от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, изменена с Директива 2011/90/ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 г., трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска в договор за потребителски кредит годишният процент на разходите да бъде посочен не като една-единствена ставка, а като диапазон между минимална и максимална ставка. В настоящия случай въобще липсва цифрово посочване, а липсва такова и относно взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите (каквото не е изчислен) или поне разяснение за това как е изчислен годишния процент на разходите.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, въвежда задължително изискване към съдържанието на договора за потребителски кредит, като неговото нарушение, съобразно чл. 22 от ЗПК, влече недействителност на договора за потребителски кредит.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

При установена от съда недействителност на договор за потребителски кредит, по предявения от кредитора осъдителен иск или иск по реда на чл. 422 от ГПК на договорно основание за установяване съществуване или присъждане на дължими суми по договора, с решението си съдът следва да установи, на основание чл. 23 от ЗПК, дължимата сума по приетия за недействителен договор и да уважи иска до размера на чистата стойност на кредита, без лихва или други разходи по кредита, като не е необходимо вземането за чистата стойност на кредита да бъде предявено с иск на извъндоговорно основание по чл. 55 от ЗЗД /В този смисъл Решение № 50056 от 29.05.2023 г. на ВКС по т. д. № 2024/2022 г., I т. о., ТК, Решение № 60186 от 28.11.2022 г. на ВКС по т. д. № 1023/2020 г., I т. о., ТК, Решение № 50259 от 12.01.2023 г. на ВКС по гр. д. № 3620/2021 г., III г. о., ГК и Решение № 50174 от 26.10.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3855/2021 г., IV г. о., ГК/.

От заключението на вещото лице се установява, че чистата стойност, подлежаща на връщане, по смисъла на чл. 23 от ЗПК, възлиза на 325, 57 лева, които са дължими от ответниците, с оглед настъпване крайния срок на

договора.

При този изход на спора на ищеца следва да бъдат присъдени направените от него разноски, съразмерно на уважената част от исковете. В исковото производство ищецът е направил следните разноски: 100 лв. за платена държавна такса, пет лева за съдебно удостоверение, 200 лв. за депозит за особен представител, 300 лв. за депозит за съдебно – счетоводна експертиза и 360 лв. за платен адвокатски хонорар. Съразмерно на уважената част от исковете на ищеца следва да се присъдят разноски в размер на 700, 30 лв.

Мотивиран от горното, Районен съд - Бургас

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 79, ал.1 от ЗЗД **П. П. П.** с ЕГН *****, с адрес: гр. Б*****, и **М. П. П.** с ЕГН *****, с адрес с. С*****, **ДА ЗАПЛАТЯТ** на „УниКредит Булбанк“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. С****, **сумата от 325, 57 /триста двадесет и пет лева и петдесет и седем стотинки/ лв.**, представляваща неплатена главница по Договор №***** от 20.03.2017 г. за кредитна карта за физически лица, сключен между „УниКредит Булбанк“ АД и наследодателя на ответниците – С. П. П., ведно със законна лихва за периода от 14.10.2022 г. до изплащане на вземането.

ОТХВЪРЛЯ предявения от „УниКредит Булбанк“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. С****, иск за осъждане на **П. П. П.** с ЕГН *****, с адрес: гр. Б*****, и **М. П. П.** с ЕГН *****, с адрес с. С*****, за заплащане на сумата от 123, 06 лв., представляваща дължима лихва за забава за периода от 01.04.2021 г. до 13.10.2022 г.

ОСЪЖДА П. П. П. с ЕГН *****, с адрес: гр. Б*****, и **М. П. П.** с ЕГН *****, с адрес с. С*****, **ДА ЗАПЛАТЯТ** на „УниКредит Булбанк“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. С****, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, **сумата в размер 700, 30 /седемстотин лева и тридесет стотинки/ лв.**, представляваща дължимите разноски в исковото производство, съразмерно на уважената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Бургас в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____